

פרק ז' – הכשרת עובדים, מינוי רכז נגישות ויידוע הציבור בביצוע התאמות

הנגישות

(א) נותן שירות המעסיק עובדים הבאים במגע עם הציבור בעת מתן שירות, יידע עובדים אלה בנושאים שלהלן: בחובות על פי החוק 88.

(1) איסור הפלייתם של אנשים עם מוגבלות במתן השירות, כאמור בסעיף בסעיפים 119 ו-119 לחוק;

(2) חובת מתן שירות שוויוני בסביבה מכילה כאמור בסעיף 6 לחוק ובתקנות 3 עד 5, ועיגון חובה זו בנוהלי השירות לפי תקנה 9;

(3) החובות לפי החוק ולפי כל דין אחר, לתת נגישות לאנשים עם מוגבלות ולבצע התאמות נגישות למקום ציבורי ולשירות ציבורי החלות על השירות האמור;

(4) התאמות הנגישות למקום הציבורי ולשירות הציבורי, אשר יש לבצען על פי תקנות אלה בשירות שהוא נותן.

(ב) החייב יידע את העובדים כאמור בתקנת משנה (א) בדפוס או באמצעים דיגיטליים (כגון: סרטוני הדרכה או לומדות); אולם העסיק החייב פחות מ-25 עובדים, רשאי הוא ליידע את העובדים בעל פה; על יידוע העובדים לפי תקנה זו יחולו הוראות פרק ד' לחוק.

(א) בנוסף לביצוע הוראות תקנה 88, ינחה חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות את צוות העובדים שתפקידם האלספק את השירות ישירות לציבור, ואת הממונים הישירים עליהם בכל אלה: בחובות על פי החוק 89.

(1) סוגי המוגבלויות השונים וכיצד הם עשויים לבוא לידי ביטוי בעת קבלת השירות;

(2) כללי התנהגות נאותים כלפי אנשים עם מוגבלות בעת מתן השירות, לרבות דרך ולשון הפנייה אליהם;

(3) הפעולות שעליהם שעל העובד לנקוט בהן כדי לבצע את התאמות הנגישות, לרבות תפעול אמצעי העזר ותחזוקתם, מתן שירותי עזר או הזמנתם, ותחזוקת ההתאמות אשר בוצעו למקום הציבורי בו ניתן השירות לפי תקנות אלה, תקנות הנגישות למקום ציבורי חדש, תקנות הנגישות למקום ציבורי קיים, תקנות הנגישות לאתר או תקנות הנגישות למקום שאינו בניין, לפי העניין.

(ב) חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות יבטיח שבמקום מתן השירות יהיו בכל שעות מתן השירות לציבור עובדים אשר הונחו כאמור בתקנת משנה (א).

מחלוקת: התאחדות המלוונות מבקשת להחריג משמרות לילה, בהן יש תנועה מעטה של לקוחות ועובדים.

(א) העסיק חייב בביצוע התאמות נגישות יותר מ-25 עובדים שתפקידם לספק את השירות ישירות לציבור, הבאים במגע עם הציבור, ידריך את העובדים ואת הממונים הישירים עליהם וכשירם כאמור בתקנה 88 ו-89 בדרכים אלה:

90. דרכי יידוע צוות העובדים והכשרת העובדים

(1) בסדנא, אשר תועבר לכל עובד שתפקידו לספק את השירות ישירות לציבור, תוך שלוש שנים מיום כניסת תקנות אלו לתוקף; אולם, החייב יהיה פטור מהכשרה באמצעות סדנא של עובדים זמניים אשר תקופת עבודתם הכוללת אינה עולה על 7 חודשים, בתקנה זו "סדנא" – שיטת לימוד והעברת מידע הנעשית בהדרכה פרונטלית, תוך התנסות מעשית ותרגול של מידע ומיומנות באופן אישי על ידי המשתתפים (כגון: התנסות בהתניידות באמצעות כסא גלגלים) בסדנאות, שיערכו אחת לשנה לפחות;

הערה: התבקש מתן פטור מסדנא גם לעובדים "עונתיים", אך מכיוון שעובדים עונתיים יכול שיהיו עובדים קבועים, מבקשת הנציבות לחייב גם הכשרתם.

(2) בדפוס או באמצעים דיגיטליים (כגון: סרטוני הדרכה או לומדות) לפחות אחת לשנה; במתן מידע בכתב או במולטימדיה, כגון קבצי mp3, קלטות אודיו וסרטוני וידאו, DVD-

(3) בהדרכה פרטנית לעובד האחראי על הפעלת אמצעי העזר או שירות העזר אותם יש לספק לפי תקנות אלו, בדבר דרכי הפעלתם, והכל לפי העניין. בהדרכה פרטנית ופרונטאלית לגבי שירותי העזר או אמצעי העזר שהוא חייב לספק לפי תקנות אלה, ודרכי הפעלתם על ידי אדם עם מוגבלות או עבורו, הכל לפי העניין.

(4) על אף האמור בפסקה (1), עובד חדש יודרך ויוכשר כאמור עם כניסתו לעבודה, ולא יאוחר מ-3 חודשים מיום תחילת העבודה, באחת או יותר מהדרכים כאמור בפסקאות (1) עד (3), לפי העניין.

ההערות:

1. רשות הטבע והגנים: מבקשים להאריך ל-5 שנים את תקופת העברת הסדנא.

2. התאחדות בתי המלון, נותני שירות אחרים: התאחדות בתי המלון: הדרכה דיגיטלית בלבד, ללא סדנאות.

3. איגוד הבנקים: רק רכזי נגישות יחויבו בסדנא; עובדים אחרים יוכשרו באמצעים לא פרונטאליים;

4. משרד התמ"ת: מתנגד לקביעת דרכי ההכשרה בתקנות.

(5) החייב יכין תוכנית הדרכה לפי הנחיות הנציבות אשר פורסמו בהתאם לסעיף 19 מו לחוק, והעוסקות בנושאים בהם יש להדריך את העובדים בסוגי השירותים הציבוריים השונים; לא פרסמה הנציבות הנחיות בעניין מסויים, יסתמך החייב, בהכנת תוכנית ההדרכה, על הוראות החוק והתקנות בעניין זה; התוכנית תותאם על ידי החייב לשירות בו מבוצעת ההדרכה ותאושר על ידי מורשה לנגישות השירות; החייב יבצע את ההדרכה באמצעות מדריכים בעלי הכשרה מתאימה בתחום ההדרכה.

הערות:

1. משרד התמ"ת מתנגד לקביעה בתקנות של הכישורים הנדרשים ממי שמעביר את ההדרכה.

2. "נגישות ישראל" מתנגדים להפניית ההכשרות לפרסומי הנציבות. לנותני השירות ולמעבירי ההכשרות צריכה להנתן יד חופשית להחליט איזה תוכן ייכלל בהם.

3. מצד שני, התאחדות בתי המלון מבקשת שהנציבות תהיה אחראית על הפקת חומרי ההדרכה עבור נותני השירות.

4. בדומה, משרד הרווחה מבקש שלחומרים יהיה מעמד מחייב.

5. א הבנקים: יבדקו את עמדתם ויודיעו.

~~(א) בביצוע תקנה זו יסתייע החייב בהתאמות נגישות בהנחיות הנציבות, באשר לנושאים שיש לינדע בהם את העובדים הבאים במגע עם הציבור, בסוגי שירותים ציבוריים שונים, את ההדרכה יתנו מדריכים בעלי הכשרה מתאימה בתחום ההדרכה, אשר יתאימו את ההנחיות האמורות לשירות שהם מבצעים בו את ההדרכה, ולאחר שתוכנית ההדרכה שהכינו קיבלה אישור מורשה לנגישות השירות.~~

~~(ב) על אף האמור בתקנת משנה (ב), תינתן הדרכה כאמור בתקנת משנה (א) עד מועד הסמכתם של מורשי נגישות לשירות, ללא אישור מורשה כאמור.~~

~~(ג) על אף האמור בתקנת משנה (א), חייב בביצוע התאמות נגישות המעסיק פחות מ-25 עובדים שתפקידם לספק את השירות במישרין לציבור, הבאים במגע עם הציבור, יבצע את הוראותיה הוראותיה ידריך את העובדים באחת מדרכים אלה, לפי העניין:~~

(1) בהדרכה פרטנית, פרונטאלית, לרבות הדרכה בהפעלת אמצעי עזר או הספקת שירותי עזר שהוא חייב לפי תקנות אלה לספק לאדם עם מוגבלות;

(2) בכתב, בדפוס או באמצעים דיגיטליים.

(3) במולטימדיה, כמפורט בתקנת משנה (א)(2).

~~(ה) בביצוע הדרכה כאמור, ייעזר החייב בביצוע התאמות נגישות בהנחיות הנציבות כאמור בתקנת משנה (ב) ויקבל אישור מורשה לנגישות השירות לתוכן ההדרכה שהכין.~~

~~(ו) נותן שירות כאמור שהוא רשת שמועסקים בה 25 עובדים לפחות שתפקידם הוא לספק שירות במישרין לציבור הבאים במגע עם הציבור במהלך מתן השירות, יכשיר וידריך את כל העובדים כאמור בסניפי הרשת, כאמור יתן הדרכה או הכשרה בדרכים המנויות בתקנת משנה (א) עד (ג) לכל עובדי הרשת.~~

~~(ז) על אף האמור בתקנות משנה (א) עד (ג), החייב יהיה פטור מהכשרה והדרכה כאמור של עובדים המספקים שירות באופן חד פעמי, במשך מספר שעות ביום אחד בלבד, ובלבד שבעת מתן השירות נוכח במקום עובד אחר אחד לפחות אשר עבר הכשרה והדרכה כאמור, ואשר מספק שירות דומה.~~

~~(ח) על הדרכה והכשרה לעובדים לפי תקנה זו יחולו הוראות סימן י"ג בפרק ה'.~~

(ו) החייב בהכשרה והדרכה של עובדים כאמור בתקנה זו יערוך רישום מדויק של העובדים אשר הודרכו והוכשרו, והמועד בו עברו את ההדרכה או ההכשרה.

חובות קבלן או מועסק של נותן שירות 91. (א) סופק שירות לציבור על ידי קבלן או חברת כוח אדם, המספקים עובדים לנותן השירות החייב בביצוע התאמות נגישות לפי תקנות אלה, יהיו נותן השירות והקבלן או נותן השירות וחברת כוח האדם, לפי העניין, חייבים ביחד ולחוד בביצוע הוראות תקנות 88 עד 90.

(ב) הועסק מתנדב על ידי נותן השירות במתן שירות לציבור, יהיה נותן השירות אחראי להדרכתו, ההכשרתו ויידועו כאמור בתקנות 88 עד 90.

רכז נגישות 92. (א) חייב בביצוע התאמות נגישות לשירות המעסיק 25 עובדים לפחות, לרבות באמצעות קבלן או חברת כוח אדם, ימנה מבין העובדים רכז נגישות, לפי סעיף 19 מב לחוק.

(ב) החייב בביצוע התאמות נגישות יבטיח כי רכז הנגישות יהיה -

(1) ככל האפשר, עובד בתפקיד ניהולי או עובד שעבר הכשרה במיומנויות ניהול וקידום פרויקטים;

(2) בעל ניסיון מעשי של שנה לפחות בתחום הנגישות לאנשים עם מוגבלות או או שעבר הדרכה והכשרה על סמך פרסומי הנציבות לעניין הכשרת רכזי נגישות, בדרכים המנויות בתקנת משנה 90(א), והכוללת הכרת חוק השוויון, תקנות הנגישות למתו"ס, תקנות הנגישות לשירות ותקנות נגישות אחרות הרלבנטיות לחייב ויישומן בפועל, הכרת הגורמים הרלבנטיים בתחום הנגישות לרבות גופים ציבוריים וארגונים המייצגים אנשים עם מוגבלות, והכרת פרסומי הנציבות הרלבנטיים לחובות הנגישות החלות על החייב; בעל ידע בתחום שנרכש בהכשרה לפי תקנות 88 עד 90; אולם, בתקופה שעד שלוש שנים ממועד כניסת תקנות אלו לתוקף והמועד שנקבע בתקנות אלו לביצוע הוראות פרק זה, יכול שיהיה רכז הנגישות אדם שטרם עבר הכשרה כאמור, או שאינו בעל ניסיון מעשי בתחום הנגישות. בעל ידע בתחום שנרכש בהכשרה לפי תקנות 88 עד 90;

(3) אדם עם מוגבלות, במידת האפשר.

(ג) רכז הנגישות יעבור התעדכנות בהיקף של עד 8 שעות בתחום הנגישות אחת לשנה, תוך הסתייעות בעדכונים אשר תפרסם הנציבות בהתאם לסעיף 19מו לחוק.

~~(ג)~~ תפקידיו של רכז הנגישות יהיו :

- (1) מסירת מידע לציבור על התאמות הנגישות שבוצעו בשירות ובמקום שהוא ניתן בו, אמצעי עזר ושירותי עזר שניתן לקבל בשירות לפי בקשה והתאמות נגישות חלופיות לפי תקנה ~~887~~ ;
- (2) ייעוץ והדרכה לחייב בביצוע התאמות נגישות בדבר חובותיו לפי החוק ;

~~(ה)~~ החייב בהתאמות נגישות יפרסם לציבור ויביא לידיעת העובדים את שמו של רכז הנגישות שמינה, מקום משרדו ודרכי הפניה אליו ; הפרסום לציבור לפי תקנה זו ייעשה בדרכים כאמור בתקנה 35.

~~(ו)~~ ~~חייב בביצוע התאמות נגישות המעסיק למעלה מ-25 עובדים ושהוא חלק מרשת ימנה רכז נגישות לפי תקנת משנה (א) אף אם מינתה הרשת רכז נגישות כאמור.~~